

NOG MEER PORTLANDICA

Willem vd Waal

Naar aanleiding van het stukje over mijn waarneming van een Noordse Stern in het zogenaamde *portlandica*-kleed ontving ik van Rob Sjouken de hieronderstaande gegevens over een soortgelijke waarneming op 22 juli 1982 bij de Vijfhoek bij Diemen. De waarneming werd gedaan tijdens een avondtrektelling.

De beschrijving luidt als volgt: voorhoofd geheel wit; zwarte kopkap niet ver in de nek doorlopend. De buitenste 4-5 grote slagpennen donker bruin/zwart. Donkere subterminale eindband aan alle kleine slagpennen. Voorste kleine bovenzweugeldekveren beige, zeer veel lichter dan juveniel - direkt hiermee kunnen vergelijken. Lichtgrijs 'mid-wing panel' dat zich uitstrekte tot/overliep in de binnenste slagpennen. De buitenste staartpennen leken korter dan bij andere adulte exemplaren. Snavel als van adult in zomerkleed: oranjerood met zwarte punt.

De beschrijver voegt hieraan nog toe 'in elk geval kon in het veld en ook op grond van het bovenstaande een juveniel uitgesloten worden'.

Zie ook *De Gierzwaluw* 21: 80-81 (1983).

DE PORTLANDICA STERN VAN DE AZIËHAVEN

Edward van IJzendoorn

In *De Gierzwaluw* 21: 80-81 (1983) staat een stukje over een waarneming van een Noordse Stern in het *portlandica*-kleed op 13 juni 1983 in de Aziëhaven te Amsterdam. Er zijn redenen om aan de determinatie als Noordse Stern te twifelen. De waarnemer schrijft: 'De Noordse Stern heeft echter in elk kleed, ongeacht de leeftijd, van onderen erg witte en doorschijnende handpennen'. De schrijver komt later tot de conclusie dat de vogel zich in eerste zomerkleed bevond. De Noordse Stern heeft in elk kleed over de toppen aan de onderzijde van de handpennen een karakteristiek zwart lijntje dat smaller en scherper begrensd is dan bij de Visdief. We vinden daarover niets in de beschrijving of de tekening. De armpennen zijn niet beschreven maar worden in de tekening donker aangegeven. Dit past op geen enkel kleed van de Noordse Stern, maar vinden we wel terug bij een onvolwassen Visdief. Er is niet op gelet of er op de bovenzijde van de handvleugel enig contrast bestond tussen de binnenste pennen ten gevolge van een staffelrui.

Al met al koren op de molen van de sceptici ten aanzien van Noordse Stern waarnemingen bij Amsterdam. De mysterieuze term *portlandica* is overigens onnodig en onduidelijk. Eerste zomerkleed, of zo men wil eerste wisselkleed, is een betere benaming en sluit aan de bij de terminologie die voor meeuwen wordt gebruikt.

Edward van IJzendoorn,
3e Schinkelstraat 45,
1075 TK Amsterdam.

